

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ВНМУ ім. М.І. Пирогова

ректор ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

« 01 » травня 2026 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Третій (освітньо-науковий) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ II Стоматологія
(код та найменування спеціальності)

Вінниця 2026

Назва наукового напрямку	Сторінки
Терапевтична стоматологія	4-11
Хірургічна стоматологія	12-21
Ортопедична стоматологія	22-32
Стоматологія дитячого віку	33-38
Критерії оцінювання	39-40

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму складено відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки магістрів та спеціалістів за спеціальністю ІІ Стоматологія.

Програмою передбачено проведення вступного випробування у формі тестової письмової роботи з наступних стоматологічних дисциплін:

- терапевтична стоматологія;
- хірургічна стоматологія;
- ортопедична стоматологія;
- стоматологія дитячого віку.

Вибір дисциплін відповідає вимогам атестаційного контролю теоретичних знань фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації зі спеціальності ІІ “Стоматологія”.

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

КЛІНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ЗУБІВ ТА ТКАНИН ПОРОЖНИНИ РОТА

Терапевтична стоматологія як клінічна дисципліна, її розділи та значення.

Етика і деонтологія в стоматології. Ятрогенні хвороби.

Анатомо-гістологічна будова емалі, дентину, цементу, пульпи та періодонта; їх функціональні особливості та вікові зміни.

Резистентність твердих тканин зуба. Сучасні уявлення про механізми больової чутливості (гідродинамічна теорія).

Пародонт: будова, функції.

Слина, ротова рідина: склад, властивості, роль у гомеостазі порожнини рота.

ПРЕПАРУВАННЯ КАРІОЗНИХ ПОРОЖНИН

Оснащення стоматологічного кабінету. Санітарно-гігієнічні вимоги, інфекційний контроль.

Ергономіка та техніка безпеки. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.

Види стоматологічних установок, наконечників, борів та інструментарію. Принципи роботи у дзеркальному відображенні.

Класифікація каріозних порожнин за Блеком, варіанти локалізації їх для кожного класу, атипові каріозні порожнини. Етапи класичного препарування каріозних порожнин, їх особливості та інструментарій.

Способи препарування: механічний, хіміко-механічний, пневмокінетичний, водно-абразивний, акустичний, лазерний. Причини виникнення болю при препаруванні та способи їх усунення. Поняття режиму препарування.

Принципи препарування: анестезіологічний, біологічної доцільності, технічної раціональності та ретенції, візуалізації та зручності роботи, створення умов для естетичного відновлення зуба, збереження цілісності сусідніх зубів та тканин пародонту.

Сучасні принципи препарування під адгезивні матеріали. Мінімально інвазивні методики (ART, тунельне, slot-препарування, мікропрепарування).

ПЛОМБУВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Класифікація пломбувальних матеріалів, вимоги до них.

Тимчасові пломбувальні матеріали: склад, властивості, показання. Поняття тимчасової пломби та герметичної пов'язки.

Стоматологічні цементы: класифікація.

Склоіономерні цементы: склад, властивості, показання.

Композиційні матеріали (у т.ч. світлотвердіючі та bulk-fill): склад, властивості, показання, методика застосування. Адгезивні системи (etch-and-rinse, self-etch).

Біоактивні матеріали (МТА, Biodentine): властивості та клінічне застосування.

Ізоляція робочого поля (у т.ч. кофердам). Відновлення контактного пункту. Шліфування та полірування реставрацій.

ЕНДОДОНТІЯ

Ендодонтія: визначення, цілі, сучасні принципи (ESE, AAE).

Анатомо-топографічні особливості кореневих каналів різних груп зубів, їх варіабельність.

Етапи ендодонтичного лікування:

- створення доступу;
- визначення робочої довжини (рентгенологічно, апекслокатор, КПКТ);
- інструментальна обробка (ручні та NiTi ротаційні інструменти; техніки Step-back, Crown-down);
- медикаментозна обробка (іригація, антисептики);
- obturaція кореневих каналів (техніки центрального штифта, латеральної конденсації гутаперчі, системами гутаперчевих obturatorів (Термафіл, Квікфіл), вертикальної конденсації гутаперчі, інжекторними методами).

Матеріали для пломбування кореневих каналів: силери, філери. Вимоги до них, порівняльна характеристика.

Оптичні системи (лупи, мікроскоп) в ендодонтії.

Ускладнення ендодонтичного лікування та їх профілактика.

ОБСТЕЖЕННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ХВОРОГО З ОДОНТОПАТОЛОГІЄЮ

Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.

Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, електроодонто-діагностика, карієс-маркування: методика проведення, інтерпретація результатів.

Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика, комп'ютерна томографія: показання, особливості проведення.

Лабораторні методи обстеження стоматологічного пацієнта. Інтерпретація результатів аналізів ротової рідини, крові, сечі тощо.

Мікробна біоплівка: структура, роль у розвитку захворювань. Методи індикації мікробної біоплівки: фарбування, ГІ за Green-Vermillion, індекс ефективності гігієни порожнини рота (Podshadley, Haley). Методи контролю біоплівки та професійна гігієна.

КАРІЄС ТА НЕКАРІОЗНІ УРАЖЕННЯ ЗУБІВ. КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА, ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА, ЛІКУВАННЯ, ПРОФІЛАКТИКА

Карієс: визначення, сучасні уявлення про етіологію та патогенез.

Класифікації (у т.ч. ICDAS), оцінка ризику.

Клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Лікування карієсу: види, вибір методу в залежності від клінічної форми. Ремінералізуюча терапія. Етапи хірургічного лікування. Особливості лікування глибокого карієсу. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу. Медикаментозні засоби та фізичні методи в комплексній терапії карієсу зубів. Профілактика карієсу.

Некаріозні ураження зубів. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз, аномалії розвитку зубів. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: ерозія емалі, клиноподібний дефект, підвищена стертість, некроз твердих тканин зуба. Сучасні методи лікування (ремінералізація, реставрація). Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.

ПУЛЬПІТ І ПЕРІОДОНТИТ

Пульпіт: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту залежно від форми, перебігу та загального стану пацієнта.

Консервативний метод лікування пульпіту (біологічний): суть, показання до застосування. Етапи лікування. Лікувальні прокладки: групи, властивості, склад та пропис комбінованих лікувальних паст. Ефективність та можливі ускладнення.

Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу.

Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, етапи проведення. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.

Девітальна екстирпація пульпи: суть, показання, етапи лікування. Медикаментозні засоби для девіталізації пульпи: показання до застосування, механізм дії, особливості використання. Можливі ускладнення та методи їх усунення. Ефективність методу. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту: суть, показання до застосування, етапи проведення.

Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Рентгенологічна діагностика хронічних форм періодонтиту. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін. Аналіз комп'ютерної томограми ділянки щелепно-лицевої області.

Лікування різних форм періодонтиту. Невідкладна допомога. Сучасні підходи до вибору тактики лікування (одно- та багатовізитні методи). Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Пластичні нетвердіючі лікувальні пасти для тимчасової obturaції кореневих каналів: групи, склад, властивості. Ефективність лікування.

ОСОБЛИВОСТІ ОБСТЕЖЕННЯ ХВОРИХ З ПАТОЛОГІЄЮ ПАРОДОНТА. СИСТЕМАТИКА ХВОРОБ ПАРОДОНТА

Захворювання тканин пародонта. Термінологія, класифікації хвороб.

Клінічні методи обстеження пацієнтів з хворобами пародонта. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.

Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.

Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.

Лабораторні методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Клінічний та біохімічний аналізи крові та сечі. Цитологічні, морфологічні, мікробіологічні, імунологічні методи діагностики.

КЛІНІКА ТА ДІАГНОСТИКА ХВОРОБ ПАРОДОНТА

Етіологія та патогенез запальних, дистрофічно-запальних і дистрофічних захворювань пародонта. Роль мікробної біоплівки та місцевих і системних факторів ризику. Механізми формування ясенних і пародонтальних кишень.

Папіліт: класифікація, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Гінгівіт: класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика (катаральний, гіпертрофічний, виразково-некротичний, атрофічний).

Пародонтит: сучасні підходи до класифікації. Клінічні прояви локалізованого та генералізованого пародонтиту. Методи обстеження: клінічні (індекси – CPI, PBI, CAL), рентгенологічні (у т.ч. СВСТ), функціональні та лабораторні.

Пародонтоз: клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Ідіопатичні захворювання тканин пародонта: клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Периімплантатні захворювання (мукозит, периімплантит): клініка, діагностика, сучасні методи обстеження.

ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА У ПАРОДОНТОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ

Сучасні принципи та етапи лікування захворювань пародонта. Планування лікування.

Професійна гігієна порожнини рота: методи видалення зубних відкладень (ручні, ультразвукові, повітряно-абразивні, комбіновані), показання та протипоказання. Контроль мікробної біоплівки як основа лікування.

Місцева медикаментозна терапія: антисептики, протизапальні, регенеративні засоби.

Системна фармакотерапія: антибіотики, протизапальні препарати (за показаннями).

Хірургічні методи лікування: гінгівальні, мукогінгівальні, остеопластичні та регенеративні втручання (GTR, GBR).

Ортопедичне та ортодонтичне лікування в комплексній терапії.

Використання фізичних методів лікування.

Профілактика: індивідуальна та професійна гігієна, диспансеризація, персоналізовані рекомендації.

ПЕРВИННІ УРАЖЕННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА

Анатомо-фізіологічні та гістологічні особливості СОПР і червоної кайми губ. Захисні механізми.

Методика обстеження пацієнтів. Первинні та вторинні елементи ураження.

Травматичні ураження СОПР. Лейкоплакія: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.

Аутоінфекційні стоматити: герпетичний (гострий та хронічний рецидивуючий), афтозний, гострий катаральний, виразково-некротичний стоматит.

Мікотичні ураження СОПР (кандидоз): клініка, діагностика, лікування.

ІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ЇХ ПРОЯВИ У ПОРОЖНИНІ РОТА

Прояви вірусних інфекцій на СОПР. Грип, ящур, інфекційний мононуклеоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. ВІЛ-інфекція. Прояви у порожнині рота, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Прояви бактеріальних інфекцій на СОПР. Туберкульоз, сифіліс, гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ ТА АЛЕРГІЧНИХ СТАНАХ

Прояви соматичних захворювань у порожнині рота (ШКТ, серцево-судинні, ендокринні). Тактика лікаря-стоматолога.

Захворювання крові, гіпо- та авітамінози: прояви на СОПР.

Аутоімунні ураження: червоний плоский лишай, пухирчатка, системний червоний вовчак.

Алергічні реакції: медикаментозні стоматити, набряк Квінке, анафілактичний шок (невідкладна допомога).

Багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса-Джонсона, синдром Лайелла: клініка, тактика.

Інтоксикаційні ураження СОПР.

ХВОРОБИ ЯЗИКА ТА ГУБ. ПЕРЕДРАКОВІ СТАНИ

Глосити (первинні, вторинні), неврогенні захворювання язика.

Хейліти: класифікація, клініка, діагностика, лікування.

Передракові стани СОПР і червоної кайми губ: класифікація (облігатні та факультативні), клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Онконастороженість у практиці стоматолога.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Пропедевтика терапевтичної стоматології: Підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих навчальних закладів МОЗ України, 2021 р. Автори: І.М. Ткаченко, І.Я. Марченко, З.Ю. Назаренко та інші.
2. Терапевтична стоматологія: у 4т.: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
3. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. – Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. – 4-е вид. Рекомендовано МОЗ України / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2026. – 327 с.
4. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
5. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.

Допоміжна:

6. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 4-го курсу стоматологічного факультету. / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балєга. – Ужгород, 2024. – 85 с.
7. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 5-го курсу стоматологічного факультету / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
8. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
9. Профілактика стоматологічних захворювань: підручник для підготовки студентів стом. факул. закл. вищої мед. освіти / Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та ін.; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. – Львів: «Магнолія 2006», 2022. – 404 с.

10. Гуменюк О. М., Смоляр Н. М. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2026. – 368 с.
11. Заяць Т. І., Жуковська Л. О. Профілактика стоматологічних захворювань: Навч. посіб. – Львів: “Новий Світ-2000”, 2020. – 322 с.
12. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер, науковий редактор перекладу Анатолій Борисенко. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 335 с.
13. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібік, С.Б. Костенко. – 2-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2025. – 352 с.
14. Судова стоматологія: підручник / Б.В. Михайличенко, А.М. Біляков, В.В. Франчук. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2024. – 263 с.
15. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білінський, І.Ю. Гангур. – 2024 р.
16. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожко М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожко, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.
17. StudBook з ортопедичної стоматології / [П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, В.Р. Мачоган, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. - 372 с.
18. Базова філософія бюгельного протезування / [П.А. Гасюк , В.Р. Мачоган, В.Б. Радчук]. – 2020. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А. – 107 с.
19. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
20. Кандидоз порожнини рота: діагностика і лікування / Фесенко В.І., Глазунов О.А. – «Новий світ-2000». – 2023. – 235 с.
21. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Каррансою: 14-е видання: в 2-х томах / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2024. – 1280 с.
22. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. – К «Медицина». – 2024. – 335 с.
23. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
24. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
25. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.

26. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lancel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p. <https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75fbe84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
27. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021.
28. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>
29. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.
30. Operative Dentistry. Endodontics: in 2 volumes. Volume 1: textbook edited by Prof. A.V. Borysenko / M.Yu. Antonenko, L.F. Sidelnikova, O.F. Nesyn et al. – 2nd edition, 2020, 384 p. ISBN: 978-617-505-788-9.

Нормативні документи:

1. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555)
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555)
3. Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869)
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869)
5. Стандарти медичної допомоги «Дентоальвеолярна травма» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 17 лютого 2023 року № 314)
6. Стандарт медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.08.2023 № 1513)

16. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
6. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
8. Асоціація стоматологів України <https://www.udenta.org.ua/>
9. Українська академія пародонтологів: <https://uaperio.org>
10. Українська асоціація пародонтологів: <https://aiukraine.com.ua>

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

ОРГАНІЗАЦІЯ ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Основні нормативні документи з організації охорони здоров'я та організація амбулаторно-поліклінічної, спеціалізованої та невідкладної хірургічної допомоги.

Питання управління та планування в хірургічній стоматологічній службі (роль і сфера діяльності завідувача відділенням, головного хірурга-стоматолога області, міста (району) в системі управління охороною здоров'ям; планування і організація безперервного післядипломного навчання хірургів-стоматологів, організація навчального процесу на кафедрі).

Основні показники санітарної і демографічної статистики, методика, розрахунок, оцінка, аналіз діяльності поліклініки, стаціонару, хірурга.

Санітарно-протиепідемічна робота в хірургічній службі (санітарно – епідемічний режим в хірургічному кабінеті, відділенні поліклініки, хірургічному стаціонарі, операційному блоці; санітарна просвіта та організація роботи з формування здорового способу життя та профілактики хірургічних захворювань).

Основні напрямки медичної та соціальної реабілітації хірургічних стоматологічних хворих в лікувально-профілактичних установах різного профілю. Організація експертизи тимчасової непрацездатності. Права і обов'язки лікуючого лікаря, завідуючого відділенням при проведенні експертизи. Документи, які засвідчують тимчасову непрацездатність, правила їх заповнення та видачі. Показання та порядок скерування хворих на МСЕК.

Правові основи хірургічної стоматологічної допомоги. Питання етики і деонтології в професійній діяльності хірурга (Законодавство України про охорону здоров'я і медичну допомогу. Основні професійні обов'язки і права медичних працівників.

Класифікація професійних правопорушень медичних працівників і відповідальність за їх скоєння.

Медична етика і деонтологія моральних і правових норм в діяльності хірурга. Лікарська таємниця.

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ТА ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ ГОЛОВИ ТА ШИЇ

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ І ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ ГОЛОВИ

Мозковий череп і м'які тканини черепа. Хірургічна обробка черепно-мозкових ран, трепанація черепа.

Перев'язка стовбура і гілок середньої оболонкової артерії.

Лицевий череп і м'які тканини обличчя. Розрізи при абсцесах і флегмонах обличчя.

Клінічна анатомія і оперативна хірургія верхньої щелепи.

Анатомія та структура кісткової тканини верхньої щелепи.

Вікові особливості структури верхньої щелепи.

Особливості кровопостачання та іннервації верхньої щелепи.

Клінічна анатомія і оперативна хірургія нижньої щелепи.
Анатомія та структура кісткової тканини нижньої щелепи.
Вікові особливості структури нижньої щелепи.
Особливості кровопостачання та іннервації нижньої щелепи.

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ І ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ ШИЇ

Трикутники шиї, фасціальні-клітковинні простори шиї, шляхи розповсюдження гнійно-запальних процесів і гематом.

Судинно-нервові пучки шиї.

Хірургічна обробка ран шиї. Доступи до судин шиї.

Дренування клітковинних просторів шиї. Пункція і катетеризація підключичної вени.

Органи шиї: трахея, стравохід, щитоподібна залоза, паращитоподібні залози.

Конікотомія, трахеотомія, трахеостомія. Доступ до шийного відділу стравоходу.

СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІЙ ХІРУРГІЇ. ЛАБОРАТОРНІ, ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Біохімічні дослідження функції крові при хірургічних захворюваннях. Показники печінкової і ниркової недостатності.

Лабораторна діагностика розладів білкового обміну, кислотно-лужного стану та водно-електролітних розладів. Клінічна оцінка їх показників.

Лабораторна діагностика коагуляційного гемостазу.

Методи діагностики одонтогенної інфекції.

Лабораторна і морфологічна діагностика патології слинних залоз.

Отримання, цитологічне і біохімічне дослідження виділень, випітних рідин, пунктатів, біологічних рідин та клінічна оцінка їх результатів.

Сіалометрія.

РЕНТГЕНОЛОГІЧНІ ТА РАДІОІЗОТОПНІ МЕТОДИ

Рентгеноскопія і рентгенографія (оглядова, прицільна), в діагностиці хірургічних стоматологічних захворювань: показання, техніка виконання, ускладнення, оцінка і значення отриманих результатів.

Комп'ютерна томографія, магнітно-ядерна томографія.

Рентгенодіагностика ушкоджень і захворювань щелепно-лицевої ділянки.

Ангіографія та флебографія різних відділів артеріальної і венозної систем щелепно-лицевої ділянки.

Бронхографія загальна і селективна.

Рентгендіагностика грудної клітини.

Рентгендіагностика скронево-нижньощелепного суглобу.

ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ МЕТОДИ

Ендоскопічні дослідження захворювань дихальних шляхів і легень: ларингоскопія, трахеобронхоскопія, торакоскопія, медіастіноскопія.

Ендоскопічні дослідження придаткових пазух носа.

Ендоскопічні дослідження скронево-нижньощелепного суглобу.

Біопсія пункційна, ексцезійна та інцезійна.

Міографічне дослідження жувальних м'язів.

Ультразвукове дослідження скронево-нижньощелепного суглобу.

Реовазографія.

АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ, РЕАНІМАТОЛОГІЯ ТА ІНТЕНСИВНА ТЕРАПІЯ В ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІЙ ХІРУРГІЇ. ПИТАННЯ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ

Основні лікарські засоби, що застосовуються для анестезії; характеристика, механізм дії, побічні ефекти і ускладнення від їх застосування.

Клініко-фізіологічна оцінка загального стану хворого; визначення ступеня ризику операцій; премедикація, підготовка хворого до загального знеболення.

Види, способи і методи анестезії. Інгаляційний наркоз; критерії адекватності і контроль основних функцій організму під час загального знеболення; небезпеки і ускладнення та методи боротьби з ними.

Місцеві анестетики і види місцевого знеболення.

Регіональні методи знеболення. Перидуральна та спинномозкова анестезія. Показання, ускладнення.

Деякі особливості передопераційної підготовки, анестезіологічного забезпечення в плановій і ургентній хірургії, у педіатрії та геронтології, у вагітних, в амбулаторній хірургії, при супутніх захворюваннях і деяких станах.

ПИТАННЯ РЕАНІМАТОЛОГІЇ

Діагностика і реанімаційна допомога при гострій серцево-судинній і легеневої недостатності. Патофізіологія згасання і відновлення життєвих функцій організму.

Прийоми і методи підтримання і відновлення життєвих функцій організму: інтубація трахеї, пункція та катетеризація трахеї, коніотомія, трахеостомія, штучна вентиляція легень, непрямий та прямий масаж серця, дефібриляція серця, пункція серця, катетеризація центральних і периферичних вен.

Надання невідкладної допомоги і реанімаційні заходи при асфіксії (утоплення, повішення, аспірація сторонніх тіл), укусах отруйних змій і комах, отруєннях газами і сипучими хімічними речовинами, грибами.

ЗНЕБОЛЕННЯ В ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІЙ ХІРУРГІЇ

Місцеві анестетики, їх властивості, побічні дії. Обладнання для місцевого знеболення.

Анатомічне обґрунтування і проведення інфільтраційного і провідникового знеболення на нижній щелепі.

Анатомічне обґрунтування і проведення інфільтраційного і провідникового знеболення на верхній щелепі.

Топографо-анатомічне обґрунтування та проведення центральних анестезій.

Ускладнення при місцевому знеболенні (місцеві і загальні).

ВИДАЛЕННЯ ЗУБІВ

Операція видалення зуба на нижній щелепі. Інструментарій. Методики видалення. Показання та протипоказання до видалення зубів. Підготовка хворого до операції.

Операція видалення зуба на верхній щелепі. Інструментарій. Методики видалення. Показання та протипоказання до видалення зубів. Підготовка хворого до операції.

Атипове видалення зуба. Альвеолотомія.

Ускладнення під час видалення зуба і в післяопераційному періоді: клініка, діагностика, лікування і профілактика.

Хвороби прорізування зубів. Перикороніт: клініка, діагностика, лікування, ускладнення.

ЗАПАЛЬНІ ПРОЦЕСИ ЩЛД

Лімфаденіти щелепно-лицевої ділянки: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Аденофлегмони ЩЛД: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Фурункули та карбункули обличчя: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, класифікація, клінічний перебіг, лікування. Ускладнення фурункулів та карбункулів: клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки: етіологія, патогенез, клініка, перебіг. Загально-клінічні ознаки запальних процесів м'яких тканин обличчя, класифікація процесів.

Загальні принципи діагностики гнійних процесів м'яких тканин обличчя. Шляхи розповсюдження гнійних процесів в м'яких тканинах обличчя, анатомо-топографічні особливості.

Етіологічні та патогенетичні принципи загального і місцевого лікування одонтогенних запальних процесів обличчя та шиї.

Абсцеси піднебіння та підочноямкової ділянки: етіологія, клініка, особливості лікування, профілактика.

Абсцес та флегмона орбіти: топографічна анатомія, особливості виникнення, клініка, диф. діагностика, хірургічні методи лікування.

Абсцес та флегмона крилепіднебінної ямки, топографічна анатомія, причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона підскроневої ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона скроневої ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона виличної ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона привушно-жувальної та поза щелепної ділянок: топографічна анатомія, причини, клініка, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона щічної ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона підщелепної ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона підборідкової ділянки, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона біляглоткового простору, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, лікування.

Абсцес та флегмона під'язикового валика (жолобка), топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Абсцес та флегмона язика, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Флегмона дна порожнини рота, топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Гнильно-некротична флегмона (ангіна Людвіга), топографічна анатомія, причини, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Ускладнення гнійних процесів м'яких тканин обличчя: медіастеніт. Клініка, діагностика, лікуванні, профілактика.

Ускладнення гнійних процесів м'яких тканин обличчя: сепсис, тромбофлебіт лицевих вен, синус-тромбоз, менінгіт, принципи інтенсивної терапії.

ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ СЛИННИХ ЗАЛОЗ

Хронічний сіалоденіт.

Паренхіматозний та інтерстиційний сіалоденіт, клініка, діагностика, лікування.

Гострий вірусний сіалоденіт. Епідемічний паротит. Гострий бактеріальний сіалоденіт. Клініка діагностика лікування.

Калькульозний сіалоденіт (сіалолітіаз), клініка, діагностика, лікування.

ТРАВМАТОЛОГІЯ ЩЛД

Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицевим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Военно-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги пораненим у щелепно-лицевій ділянці (ЩЛД).

Травматична хвороба: патогенез, особливості при пошкодженнях ЩЛД.

Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний час, в екстремальних умовах: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика пошкоджень на етапах медичної евакуації.

Вплив порушень естетики обличчя на психіку поранених. Пластична хірургія в лікуванні пошкоджень обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.

Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.

Ранні ускладнення пошкоджень ЩЛД (синдром тривалого здавлення тканин обличчя). Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.

Пошкодження м'яких тканин ЩЛД у мирний та воєнний час, в екстремальних умовах: класифікація, клінічний перебіг, методики хірургічної обробки ран, види швів.

Надання допомоги таким пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації з урахуванням естетики обличчя.

Пошкодження нижньої щелепи в мирний та воєнний час: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, діагностика, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях нижньої щелепи, принципи пластичної хірургії. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Пошкодження верхньої щелепи в мирний та воєнний час: анатомія пошкоджень, класифікація, клінічний перебіг, медична допомога пораненим на місці травми, на етапах медичної евакуації. Хірургічна обробка ран при пошкодженнях верхньої щелепи та принципи пластичної хірургії. Досягнення вітчизняних вчених і співробітників кафедри.

Пошкодження вилицевих кісток, кісток носа в мирний та воєнний час: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Пошкодження кісток носа в мирний та воєнний час: класифікація, частота, клініка, діагностика, лікування. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Тимчасова (евако-транспортна) іммобілізація при пошкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги. Постійна (лікувальна) іммобілізація щелеп назубними шинами, капами. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Постійна (лікувальна) іммобілізація щелеп назубними шинами, капами при пошкодженнях кісток лицевого черепа: вимоги, види, недоліки та переваги. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Остеосинтез, апаратні методи фіксації фрагментів кісток лицевого черепа. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Загоєння кісткової рани. Методи оптимізації регенерації кісткової тканини. Досягнення вітчизняних вчених, співробітників кафедри.

Термічні ушкодження обличчя в мирний та воєнний час, їх наслідки, лікування, профілактика ускладнень, можливості пластичної хірургії. Опікова хвороба при ушкодженнях обличчя. Комбіновані пошкодження ЩЛД (БОР,

РР), патогенез, варіанти клінічного перебігу залежно від особливостей ураження, їх лікування.

Предмет і завдання військової стоматології. Організація хірургічної допомоги щелепно-лицевим пораненим у мирних, екстремальних умовах. Воєнно-медична доктрина. Основні принципи організації, об'єм і зміст допомоги пораненим у щелепно-лицевій ділянці (ЩЛД).

ТРАВМАТИЧНА ХВОРОБА: ПАТОГЕНЕЗ, ОСОБЛИВОСТІ ПРИ ПОШКОДЖЕННЯХ ЩЛД

Загальна характеристика, клінічний перебіг, діагностика вогнепальних поранень і пошкоджень м'яких тканин, кісток обличчя в мирний та воєнний час: класифікація, особливості клінічного перебігу, діагностика пошкоджень на етапах медичної евакуації.

Вплив порушень естетики обличчя на психіку поранених. Пластична хірургія в лікуванні пошкоджень обличчя. Сучасна вогнепальна рана, її лікування.

Супутні ускладнення пошкоджень ЩЛД (кровотеча, асфіксія, шок), їх профілактика. Медична допомога на місці травми, на етапах медичної евакуації.

РЕКОНСТРУКТИВНО-ВІДНОВНА ХІРУРГІЯ ЩЛД

Хірургічні методи лікування захворювань СНЩС, пластика СНЩС.

Синдром больової дисфункції СНЩС.

Хірургічні методи лікування контрактури нижньої щелепи.

Пластика м'яких тканин ЩЛД місцевими тканинами. Пластика м'яких тканин ЩЛД клаптем на ніжці.

Пластика м'яких тканин ЩЛД стеблом Філатова.

Пластика м'яких тканин ЩЛД вільними шкірними клаптями.

Мікрохірургія тканин ЩЛД.

Регенерація тканин. Біологічні основи остеогенезу.

Пластика кісткових тканин ЩЛД, автокісткова пластика.

Біологічні основи імплантації штучних зубів. Підготовка альвеолярного відростка до імплантації. Методи та матеріали.

Остеоінтеграція. Остеогенні, остеоіндуктивні, остеокондуктивні та кістково-заміщуючі матеріали.

Пародонтальна хірургія. Направлена регенерація кісткової тканини. Мембранна техніка.

Пластичне усунення норниць слинних залоз.

ОНКОЛОГІЯ ЩЛД

Класифікація пухлин, етіологія, патогенез, закономірності росту і розвитку доброякісних пухлин, принципи їх диференційної діагностики та лікування.

Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД (папілома, фіброма, ліпома, гемангіома, атерома, нейрофіброматоз, дермоїдна та епідермальна кісти, кіста шиї серединна та бічна, брахіогенні

кісти і нориці): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика ускладнень.

Кісти щелеп (одонтогенні та неодонтогенні, епітеліальні та неепітеліальні тощо). Одонтогенні кісти щелеп (коренева, фолікулярна, підокісна, парадентальна, ретромолярна тощо): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп [амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома]: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування, профілактика ускладнень.

Доброякісні неодонтогенні пухлини щелеп (остеобластома, остеокластома, остеома, остеоїд-остеома, хондрома, гемангіома, фіброма, епулід тощо): класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування, профілактика ускладнень.

Курація хворих із написанням історії хвороби. Самостійна робота студентів під керівництвом викладача.

Остеогенні пухлиноподібні новоутворення щелеп (фіброзна остеодисплазія, паратиреоїдна остеодистрофія, хвороба Педжета, еозинофільна гранульома): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, особливості лікування, ускладнення, профілактика.

Доброякісні пухлини і кісти слинних залоз: класифікація етіологія, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування.

Біологічні основи клінічної онкології. Передракові захворювання і рак шкіри обличчя: класифікація, гістологічна будова, клінічні форми, стадії захворювання, диференційна діагностика, лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапія, імунокорекція тощо), профілактика і запобігання ускладнень.

Передракові захворювання і рак нижньої губи: класифікація, гістологічна будова, клінічні форми, стадії захворювання, диференційна діагностика, принципи і методи лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапія, імунокорекція тощо), профілактика і запобігання ускладнень.

Передракові захворювання і рак слизової оболонки порожнини рота та язика: гістологічна будова, клінічні форми, стадії, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.

Злоякісні пухлини слинних залоз: гістологічна будова, клінічні форми, диференційна діагностика, лікування.

Рак і саркома щелеп: походження та гістологічна будова, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування, ускладнення і профілактика.

Злоякісні пухлини ший. Лімфаденопатії ЩЛД.

Класифікація пухлин, етіологія, патогенез, закономірності росту і розвитку доброякісних пухлин, принципи їх диференційної діагностики та лікування.

Доброякісні пухлини та пухлиноподібні новоутворення м'яких тканин ЩЛД (папілома, фіброма, ліпома, гемангіома, атерома, нейрофіброматоз, дермоїдна та епідермальна кісти, кіста ший серединна та бічна, брахіогенні

кісти і нориці): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика ускладнень.

Кісти щелеп (одонтогенні та неодонтогенні, епітеліальні та неепітеліальні тощо). Одонтогенні кісти щелеп (коренева, фолікулярна, підокісна, парадентальна, ретромолярна тощо): етіологія, патогенез, класифікація, гістологічна будова, клініка, діагностика, лікування, ускладнення, профілактика.

Доброякісні одонтогенні пухлини щелеп [амелобластома (адамантинома), одонтома, цементома]: класифікація, гістологічна будова, клініка, диференційна діагностика, принципи і методи лікування, профілактика ускладнень.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
2. Тимофєєв О. О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник у 3 томах. Том 1. Львів: видавець “Магнолія”. – 2024. – 348 с.
3. [Стандарти медичної допомоги «Дентоальвеолярна травма»](#) (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 17 лютого 2023 року № 314).
4. Пластична та реконструктивна хірургія : підручник / Д.С.Аветіков, В.М.Соколов, К.П. Локес та ін. 2-ге вид., переробл. – Львів : «Магнолія 2006», 2021. – 432 с.
5. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.Я. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін. – 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 496 с. (кольор.).
6. Судова стоматологія: підручник / Б.В. Михайличенко, А.М. Біляков, В.В. Франчук. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 263 (ч-б) + 4 кол.

Допоміжна:

7. Воєнна стоматологія: виклики, інновації та надання допомоги в умовах бойових дій. Косметична отопластика з врахуванням біомеханіки шкіри: Навчальний посібник / Аветіков Д.С., Стебловський Д.В., Локес К.П., Резвіна К.Ю. – Полтава. – 2020. – 108 с.
8. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
9. Ушкодження щелепно-лищевої ділянки у дітей [Текст]: монографія / Ткаченко П.І., Білоконь С.О., Лохматова Н.М. та ін.; УМСА – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. – 120 с.
10. Oral and Maxillofacial Surgery [Хірургічна стоматологія та челюстно-лицева хірургія]. Ч.1. Видання 2. / В. О. Маланчук та співавт.

Видавництво: Нова книга, 2018. – 440 с.

11. Нижня ритидектомія з врахуванням біомеханіки шкіри : Навчальний посібник / Аветіков Д.С., Стебловський Д.В., Локес К.П., Попович І.Ю. – Полтава, 2021. – 96 с.
12. Вдосконалення хірургічного лікування пацієнтів з інволюційним птозом шкіри верхньої та середньої зон обличчя : Монографія / Аветіков Д.С., Соколов В.М., Яценко І.В., Локес К.П. - Полтава, 2017. – 152 с.
13. Convissar, R. A. (2022). Principles and practice of laser Dentistry-E-Book: principles and practice of laser Dentistry-E-Book. Elsevier Health Sciences.
14. Hupp, J. R., Tucker, M. R., & Ellis, E. (2013). Contemporary oral and maxillofacial surgery-e-book: contemporary oral and maxillofacial surgery-e-book. Elsevier health sciences.
15. Bagheri, S. C. (Ed.). (2024). Clinical Review of Oral and Maxillofacial Surgery-E-Book: Clinical Review of Oral and Maxillofacial Surgery-E-Book. Elsevier Health Sciences.
16. Balaji, S. M., & Balaji, P. P. (2023). Textbook of Oral and Maxillofacial Surgery-E-Book: Textbook of Oral and Maxillofacial Surgery-E-Book. Elsevier Health Sciences.
17. Tiwana, P., & Kademani, D. (2023). Atlas of Oral and Maxillofacial Surgery-E-Book: Atlas of Oral and Maxillofacial Surgery-E-Book. Elsevier Health Sciences.

Інформаційні ресурси

1. www.ncbi.nih.gov/pubmed
2. http://www.dec.gov.ua/mtd/dodatki/2014_826Gepatyty/2014_826_nakaz_Gepatyty.doc
3. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100402_297.htm
4. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100630_647

ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

НЕЗНІМНЕ ЗУБНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ

Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Клінічні методи обстеження. Рентгенологічні методи обстеження: цифрова рентгенографія, панорамні рентгенограми. Тривимірна рентген діагностика в клініці ортопедичної стоматології. Конусно-променева комп'ютерна томографія. Принципи КТ-візуалізації в стоматології. Апаратурні методи обстеження (позаротовий запис рухів нижньої щелепи (аксіографія), комп'ютеризований аналіз оклюзії (T-SKAN) та суглобових шумів (JVA), апаратурне дослідження рухомості зубів (система PERIOTEST). Побудова панорамної реконструкції зубних рядів Статичні та функціональні методи визначення жувальної ефективності. Діагностичні моделі. Гальванометрія. Мастикаціографія. Електроміографія. Реографія. Термодіагностика. Електроодонтодіагностика. Гнатодинамометрія. Методи визначення ефективності жування.

Клінічний аналіз оклюзії. Компоненти жувальної системи, їх характеристика. Анатомія (СНЩС, зв'язки, м'язи, зубощелепна система). Фактори оклюзії: суглобовий шлях, рух Бенета, оклюзійна площа, крива Шпес, крива Уілсона, морфологія оклюзії. Дисгармонія оклюзії, її клінічні прояви, методи діагностики (оклюдографія). Види оклюзії, їх характеристика та ознаки. Центральне співвідношення. Рухи нижньої щелепи в сагітальній, горизонтальній, фронтальній площинах. Функціональні рухи (жування). Бруксизм. Двостороння збалансована оклюзія. Одностороння збалансована оклюзія (групова функція).

Основи роботи з артикулятором. Аналіз діагностичних моделей. Оклюдатори. Діагностичні моделі. Отримання відбитків для діагностичних моделей. Вибір артикулятора для вивчення діагностичних моделей. Лицеві дуги. Кінематичні лицеві дуги. Артикулятори – аркон і нонаркон. Реєстрація центрального співвідношення. Реєстрація співвідношення щелеп при частковій втраті зубів. Перенос положення ЦО в артикулятор.

Коронкове протезування. Патологія твердих тканин зуба. Класифікація каріозних тканин за Блеком. Етіологія дефектів твердих тканин зубів. Класифікація дефектів твердих тканин за Блеком. Індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мелікевичем (ІРОПЗ). Основні принципи формування порожнин під вкладки.

Лікування дефектів зубів вкладками, клініко-лабораторні етапи. Методи виготовлення вкладок (клініко-лабораторні етапи виготовлення вкладок прямим, непрямим методами). Основні та допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні вкладок. Помилки та ускладнення при лікуванні.

Види штучних коронок, вимоги до них, показання до застосування, принципи та методика препарування під штучні коронки. Показання до заміщення дефектів твердих тканин штучними коронками. Вимоги до штучних

коронки. Класифікації штучних коронок. Особливості препарування при виготовленні штучних коронок.

Реакція тканин зуба на препарування опорних зубів. Способи захисту препарованої поверхні (десенситайзери). Вплив препарування та реакція вітальних зубів. Препарування зубів – правила, інструментарій.

Клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованої металевої коронки. Критична оцінка даної конструкції. Вимоги до металевої штампованої коронки. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованої металевої коронки.

Стоматологічне обладнання для цифрових технологій виготовлення незнімних конструкцій зубних протезів та матеріалознавство. Воскове моделювання wax up: значення, принципи, техніка, сфера застосування. Перетворення wax up в ток up. Матеріали і техніка виготовлення ток up.

Показання, клініко-лабораторні етапи виготовлення пластмасової коронки. Показання до застосування пластмасової коронки. Правила препарування зуба. Отримання відбитків для виготовлення пластмасової коронки. Вибір кольору пластмасової коронки. Лабораторна техніка виготовлення пластмасової коронки. Фіксація пластмасової коронки. Виготовлення пластмасових коронок в клініці. Використання пластмасових коронок в якості провізорних (показання, технологія виготовлення).

Суцільнолітні металеві коронки, показання до застосування. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Суцільнолітні коронки. Клініко-лабораторні етапи виготовлення.

Парадентологічні аспекти препарування зубів. Критерії здорового стану ясен. Методика проведення під 'ясеневого препарування. Види ретракції ясен. Проблема крайового прилягання штучних коронок. Розташування країв коронок в залежності від виду штучної коронки.

Комбіновані коронки на литій основі, показання до застосування. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Особливості конструкції. Показання та протипоказання до виготовлення комбінованих коронок на литій основі, особливості клініко-лабораторних етапів виготовлення.

Безметалеві комбіновані коронки. Покази до застосування, клініко-лабораторні етапи виготовлення, особливості конструкцій.

Повна відсутність коронкової частини зуба, лікування з використанням штифтових зубів та коронково-кореневих вкладок. Показання та протипоказання до виготовлення штифтових конструкцій, класифікація, умови застосування штифтових зубів, вимоги до кореня.

Показання та протипоказання до виготовлення суцільнолітних коронково-кореневих вкладок, особливості моделювання. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Особливості припасування конструкції, фіксація.

Види та застосування стандартних штифтових конструкцій. Клініко-лабораторні етапи виготовлення. Покази та протипокази до застосування. Фіксація штифтових конструкцій.

Ортопедичне лікування дефектів коронок зубів вінірами. Показання, клінічні етапи виготовлення вінірів. Лабораторні етапи виготовлення вінірів. Матеріали для фіксації вінірів. Техніки фіксації вінірів.

Мостоподібне протезування

Спеціальна підготовка порожнини рота до протезування при частковій втраті зубів. Підготовка до протезування мостоподібними конструкціями. Методи спеціальної підготовки порожнини рота до протезування незнімними конструкціями.

Клінічні питання застосування мостоподібних протезів. Види конструкцій, обґрунтування їх вибору. Біомеханіка мостоподібного протеза. Вибір опорних зубів.

Планування конструкції мостоподібного протеза. Підготовка опорних зубів для виготовлення мостоподібних протезів.

Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Показання до застосування мостоподібних протезів. Види мостоподібних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованих мостоподібних протезів на суцільнолитій основі. Клінічні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів. Необхідне обладнання, матеріали. Сплави металів для суцільнолитих мостоподібних протезів.

Фіксація незнімних зубних протезів. Процедура фіксації мостоподібних протезів. Фактори, які забезпечують фіксацію мостоподібного протеза. Групи фіксуючих цементів (цинк-фосфатні, склоіономерні, карбоксилатні, подвійної полімеризації).

Помилки при лікуванні мостоподібними протезами та їх профілактика. Помилки та можливі ускладнення незнімного протезування. Помилки клінічні та технологічні.

Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних протезів на каркасі з оксиду цирконію. Фрезерування у виготовленні незнімних ортопедичних конструкцій. CAD /CAM технологія. Методика адгезивної фіксації естетичних ортопедичних конструкцій.

Діагностичні, клінічні помилки та ускладнення при ортопедичному лікуванні хворих з дефектами коронок зубів вінірами та вкладками.

ЧАСТКОВЕ ЗНІМНЕ ЗУБНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ

Обстеження пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів

Показання, протипоказання, умови застосування та ефективність конструкції часткових знімних протезів. Обстеження пацієнтів з частковими дефектами зубних рядів, яким планується виготовлення знімних зубних протезів. Встановлення попереднього та остаточного діагнозу. Додаткові методи обстеження. Зміни в зубощелеповій системі внаслідок часткової втрати зубів.

Технологія виготовлення часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП). Конструктивні елементи знімних протезів. Порівняльна характеристика часткових знімних протезів та мостоподібних протезів. Конструкції часткових знімних протезів. Показання та протипоказання до

застосування часткових знімних протезів (пластинкових, бюгельних, комбінованих). Умови застосування, ефективність. Клініко-лабораторні етапи виготовлення ЧЗПП, технологічні процеси, що застосовуються при виготовленні ЧЗПП.

Кламери ЧЗПП. Види кламерних ліній. Опорні зуби. Вимоги до опорних зубів. Фіксація та стабілізація ЧЗПП. Принцип роботи кламера. Конструктивні особливості різних видів кламерів, що застосовуються в ЧЗПП. Види кламерної фіксації. Типи кламерних ліній. Вибір порних зубів для кламерної фіксації ЧЗПП. Вимоги до опорних зубів. Способи забезпечення вимог до зубів. Наслідки кламерної фіксації. Визначення понять фіксація та стабілізація. Фактори забезпечення фіксації та стабілізації ЧЗПП в залежності від топографії дефектів

Клініко-лабораторні етапи виготовлення часткових знімних пластинкових протезів

Відбитки щелеп для виготовлення ЧЗПП. Визначення меж ЧЗПП. Класифікація відбитків. Методика зняття відбитків. Критерії якісного відбитку. Способи визначення меж ЧЗПП при різній топографії дефектів зубних рядів. Межі на слизовій оболонці та на зубах.

Визначення та фіксація центральної оклюзії при I, II та III групах дефектів зубних рядів за Бетельманом. Характеристика груп дефектів зубних рядів. Методика виготовлення прикусних шаблонів. Методи фіксації центральної оклюзії при різних групах (I, II, III гр.) дефектів зубних рядів.

Побудова штучних зубних рядів в ЧЗПП. Варіанти постановки. Різновиди штучних зубів, їх застосування в конструкціях ЧЗПП. Перевірка конструкції ЧЗПП. Типові помилки, що виявляються на етапі перевірки. Гарнітури штучних зубів. Підбір штучних зубів для знімного протезу. Орієнтири для встановлення штучних зубів. Штучні зуби на приточці. Штучні зуби фабричного виготовлення з пластмаси, композиту, кераміки, комбіновані. Особливості штучних зубів різних виробників. Особливості застосування штучних зубів з різних матеріалів в ЧЗПП. Підготовка воскової репродукції до перевірки. Можливі помилки при фіксації центральної оклюзії. Клінічний етап перевірки ЧЗПП.

Кінцеве моделювання та підготовка до гіпсування в кювету. Способи гіпсування в кювету. Правила виготовлення та оформлення воскової репродукції. Етап підготовки до гіпсування в кювету. Прямий, обернений, комбінований способи гіпсування та їх призначення.

Базисні пластмаси. Склад. Технології застосування. Адаптація до знімних протезів. Фізико-хімічні характеристики базисних пластмас. Типові представники. Метод компресійного пресування. Метод ливарного пресування. Переваги та недоліки методів.

Накладання ЧЗПП. Адаптація до знімних протезів. Припасовка ЧЗПП. Правила користування. Механізми адаптації. Фази адаптації. Правила проведення корекції ЧЗПП. Перевірка оклюзійних контактів, пришліфовування штучних зубів.

Вплив ЧЗПП на СОПР. Помилки та ускладнення при лікуванні часткової адентії ЧЗПП. Механічна, токсична та алергічна дія базисів ЧЗПП на слизову оболонку. Причини. Клінічні прояви та методи лікування. Помилки та ускладнення при відновленні дефектів зубних рядів частковими знімними протезами. Функціональна ефективність ЧЗПП. Терміни користування ЧЗПП.

Бюгельне протезування

Бюгельні протези. Показання, протипоказання, умови застосування. Методи фіксації та умови стабілізації бюгельних протезів. Показання до застосування бюгельних протезів. Протипоказання та умови застосування. Порівняльна характеристика пластинкових, бюгельних та мостоподібних протезів. Конструктивні елементи бюгельного протезу (каркас, фіксуючі елементи, базис, штучні зуби). Визначення понять фіксація та стабілізація бюгельних протезів. Фактори забезпечення фіксації та стабілізації бюгельних протезів. Види фіксуючих елементів.

Технологічні етапи виготовлення бюгельних протезів з кламерною фіксацією. Клініколабораторні етапи. Технологічні процеси.

Діагностичні моделі. Планування конструкції. Вибір опорних зубів. Схема каркасу. Робочі відбитки. Фіксація робочих моделей в центральній оклюзії. Межі протезів. Отримання діагностичних моделей. Співставлення моделей в ЦО. Аналіз оклюзійних співвідношень. Планування конструкції бюгельного протезу. Вибір опорних зубів. Нанесення схеми каркасу на діагностичну модель.

Отримання робочих відбитків. Отримання робочих моделей. Фіксація робочих моделей в ЦО. Визначення меж базисів протезів.

Паралелометрія. Мета, методи, завдання паралелометрії. Етапи проведення паралелометрії. Встановлення моделі в паралелометрі. Види межової лінії (загальної кламерної лінії). Калібрування моделі (визначення місця розташування утримуючих кламерів). Планування виду кламерів, базису протеза.

Конструкції кламерів. Показання до застосування. Види кламерів. Складові частини кламерів, їх функція. Правила розташування кламера на опорному зубі. Кламери системи Нея, показання до їх застосування.

Технологія виготовлення бюгельних протезів

Моделювальні матеріали. Моделювання каркасу бюгельного протезу для лиття із зняттям з моделі. Моделювання каркасу бюгельного протезу на робочій моделі. Використання стандартних воскових заготовок конструктивних елементів бюгельного протезу. Варіанти розташування бюгельного протезу на протезному ложі, розміри конструктивних елементів і розташування їх по відношенню до слизової оболонки порожнини рота.

Способи виготовлення каркасу бюгельного протезу. Технології литва. Методи компенсації усадки металів. Способи литва сплавів металів. Правила побудови ливникового дерева. Усадка сплавів металів (лінійна, об'ємна), прояви. Методи компенсації усадки металів.

Сплави металів та формувальні вогнетривкі маси, що застосовуються при виготовленні каркасів бюгельних протезів. Дублювання. Підготовка робочої моделі. Маси для дублювання.

Моделювання каркасу бюгельного протезу для лиття на вогнетривкій моделі. Різновиди сплавів металів. Характеристики. Класифікація формувальних мас.

Виготовлення ливарних форм. Застосування формувальних мас в комбінації зі сплавами металів. Підготовка робочої моделі до дублювання. Дублювальні маси (силіконові та на основі агар-агару), їх характеристика, технології застосування. Кювети для дублювання, технологія дублювання моделі. Вогнетривкі маси. Моделювання каркасу бюгельного протезу з кламерною фіксацією для лиття на вогнетривкій моделі.

Замкові кріплення в бюгельних протезах. Комбіноване протезування. Фрезерування при виготовленні комбінованих протезів. Класифікація замкових кріплень. Балкові, телескопічні системи. Технологічні етапи виготовлення бюгельних протезів з замковими кріпленнями.

Компоненти комбінованих протезів. Переваги індивідуальних замків та можливості фрезерування. Апарати для фрезерування. Правила створення конекторів та інтерлоків.

Побудова штучних зубних рядів в бюгельних протезах. Конструкції бюгельних протезів та типи елементів фіксації при заміщенні кінцевих дефектів. Конструкції бюгельних протезів та типи елементів фіксації при заміщенні включених дефектів.

Механічна обробка каркасу бюгельного протезу. Способи. Матеріали. Піскоструменева обробка. Обрізання ливників. Припасовка каркасу на робочу модель. Технології механічної обробки. Ступені полірування. Матеріали, що застосовуються для обробки. Підготовка каркасу до постановки. Правила постановки. Способи заміни воску на пластмасу. Застосування самотвердіючих пластмас. Лабільні, еластичні та жорсткі фіксаційні елементи. Проблема кінцевого сидла. Перевантаження опорних зубів. Способи перерозподілу навантаження в бюгельних протезах при протезуванні дефектів I та II кл. за Кенеді. Застосування балкових, телескопічних елементів фіксації при заміщенні комбінованих дефектів. Лабільні та напівлабільні замкові кріплення при протезуванні включених дефектів.

Корекція і реставрація ЧЗПП та бюгельних протезів. Порівняльна характеристика пластиночних та бюгельних протезів. Правила корекції. Інструменти та матеріали для корекції та реставрації. Правила користування та догляду за ЧЗПП та бюгельними протезами.

ПОВНЕ ЗНІМНЕ ПРОТЕЗУВАННЯ

Обстеження порожнини рота пацієнта з повною відсутністю зубів. Отримання функціональних відбитків. Біомеханіка рухів нижньої щелепи

Підготовка ротової порожнини до знімного протезування (санація, спеціальна підготовка). Повна втрата зубів. Етіологія. Клініка. Зміни в щелепно-лицевій ділянці при повній відсутності зубів. Особливості обстеження

хворих при повній відсутності зубів. Класифікація беззубих щелеп. Співвідношення беззубих щелеп. Протезне ложе.

Класифікація податливості і рухомості слизової оболонки (Суплі), зони податливості за Люндом. Методика визначення топографії активно- і пасивно-рухомої слизової оболонки протезного ложа (нейтральна зона, перехідна згортка).

Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів на щелепах. Анатомічна ретенція, адгезія, функціональне присмоктування, конструювання зубних рядів.

Отримання анатомічних відбитків. Їх оцінка. Відливання моделі для отримання індивідуальної ложки. Дезінфекція відбитків та стерилізація інструментів. Визначення меж повних знімних протезів.

Функціональні відбитки. Обґрунтування вибору відбиткового матеріалу і методу отримання функціонального відбитку. Методика отримання та оцінка функціонального відбитку. Отримання робочої моделі за функціональним відбитком.

Класифікація груп дефектів зубних рядів за Бетельманом. Визначення центрального співвідношення щелеп при IV групі дефектів зубних рядів за класифікацією Бетельмана. Фіксація щелеп у положенні центральної оклюзії.

Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Вплив базисів пластинкових протезів на тканини порожнини рота.

Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії. Закони артикуляції Бонвіля, Ганау. Сучасні оклюзійні концепції.

Конструювання зубних рядів по протетичній площині (по склу). Побудова зубних рядів по сферичній площині. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною втратою зубів. Забезпечення нормалізації мовної функції при виготовленні базису.

Перевірка конструкції повного знімного протезу на восковому базисі. Можливі помилки при визначенні центрального співвідношення щелеп. Кінцеве моделювання воскової репродукції протезів. Способи гіпсовки моделі до кювети. Підготовка кювети до паковки пластмаси.

Стадії дозрівання пластмаси. Формування пластмас компресійним методом, його недоліки. Формування пластмас ливарним методом, його переваги. Полімеризація пластмас. Обробка та полірування протезів.

Здача знімних протезів. Фіксація повних знімних пластинкових протезів та фактори, що її забезпечують. Корекція меж і оклюзійної поверхні протезу. Оцінка ефективності протезу. Звикання до протезу. Механізми та фази адаптації.

Негативний вплив знімних пластинкових протезів на тканини протезного ложа і організм взагалі. Захворювання, що зумовлені користуванням знімними протезами. Диференційна діагностика та лікування протезних стоматитів.

Виготовлення повних знімних пластинкових протезів на литих, штампованих та двошарових базисах. Металізація базисів знімних протезів.

Виготовлення протезів з термопластів. Методика об'ємного моделювання базису повного знімного протезу на нижню щелепу.

ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВА ОРТОПЕДІЯ

Щелепно-лицева травматологія

Щелепо-лицева ортопедія. Мета і завдання. Класифікація переломів щелеп. Механізм зміщення відламків при переломах щелеп. Стоматологія надзвичайних станів. Обсяг ортопедичної допомоги щелепно-лицевим пораненим.

Загальна характеристика щелепно-лицевих апаратів та їх класифікація. Транспортні шини. Лігатурне зв'язування зубів, показання, протипоказання. Можливі помилки та ускладнення.

Ортопедичне лікування травм щелепно-лицевої ділянки

Лікування переломів щелеп без зміщення відломків за допомогою гнутих дротяних шин. Помилки при шинуванні.

Етіологія, клініка та ортопедичне лікування переломів щелеп зі стійким зміщенням відламків. Критерії вибору апарату при зміщенні відламків. Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у вертикальному напрямку.

Лікування переломів щелеп зі зміщенням відламків у трансверзальному та сагітальному напрямках.

Лікування переломів щелеп при наявності беззубих відламків. Організація спеціалізованої ортопедичної стоматологічної допомоги і лікування щелепно-лицевих поранених. Тимчасові та стаціонарні (лабораторні) шини.

Використання ортопедичних засобів при пластиці м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки та остеопластиці. Формуючі апарати. Фіксуючі апарати.

Ортопедичне лікування наслідків та ускладнень травм щелепно-лицевої ділянки

Контрактура нижньої щелепи: Етіологія, патогенез, клініка класифікація. Профілактика контрактур та ортопедичні методи їх лікування.

Етіологія, патогенез, клініка і ортопедичне лікування переломів, які неправильно зрослися. Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп.

Несправжній суглоб: клініка, патологічна анатомія, класифікації. Ортопедичні заходи лікування. Профілактика посттравматичних та післяопераційних деформацій щелеп. Вивихи нижньої щелепи. Методи ортопедичного лікування.

Дефекти твердого і м'якого піднебіння: етіологія, патогенез, ортопедичне лікування. Протезування дефектів лицевої ділянки (ектопротези). Мікростомія: етіологія, клініка. Ортопедичне лікування при мікростомії та особливості протезування.

ОРТОПЕДИЧНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ЗУБОЩЕЛЕПНОГО АПАРАТУ

Етіологія та патогенез зубощелепних деформацій. Діагностика. Клінічні форми, класифікації та лікування зубощелепних деформацій. Вирівнювання оклюзійної поверхні, як підготовчий та профілактичний етап до протезування. Профілактика зубощелепних деформацій. Діагностичні та клінічні погляди.

Патологічне стирання твердих тканин зубів. Етіологія, патогенез, клінічні форми. Ортопедичні втручання. Зубо-щелепні деформації. Механізми виникнення. Клінічні форми. Принципи комплексного обстеження та лікування.

Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу. Етіологія, клініка, диференційна діагностика хвороб СНЩС. Лікування дисфункції СНЩС. Корекція оклюзії. Попередні та кінцеві конструкції.

Обстеження хворих із хворобами тканин пародонту. Аналіз одонто-пародонтограми. Діагностика, планування втручань в комплексному лікуванні. Задачі ортопедичного втручання в комплексному лікуванні та профілактиці хвороб тканин пародонту.

Шини та шини-протези, їх класифікація, показання до застосування. Клініко-технологічні етапи виготовлення незнімних шин. Клініко-технологічні етапи виготовлення знімних шин. Можливі клінічні ускладнення та шляхи їх запобігання при ортопедичному лікуванні генералізованого пародонтиту і парадонтозу. Етіологія. Патогенез. Клініка та діагностика хвороб СНЩС. Класифікації. Ортопедичні втручання при хворобах скронево-нижньощелепного суглоба. Провізорні та профілактичні апарати.

Одноетапна імплантація. Показання, послідовність процедур. Ортопедичний супровід пацієнта в післяопераційний період. Конструкції тимчасових незнімних протезів, терміни виготовлення, правила корекції. Фіксація. Двоетапна імплантація. Показання, послідовність процедур. Ортопедичний супровід пацієнта в післяопераційний період. Конструкції тимчасових знімних протезів, терміни виготовлення, правила припасовки.

Техніка отримання відбитків «відкритою» та «закритою» ложкою. Виготовлення робочої моделі, «ясенна маска». Лабораторний етап виготовлення коронки на імплантат. Коронка на імплантат з цементною, гвинтовою фіксацією. Реставрації з опорою на імплантат при дефектах великої протяжності, кінцевих дефектах. Реставрації з опорою на імплантат (один зуб).

Незнімна реставрація з опорою на імплантати на беззубу щелепу. Біомеханіка реставрації з опорою на імплантати. Фактори, які впливають на ефективність та довго тривалість реставрації. З'єднання імплантатів з природніми зубами.

Алергічні стани в ортопедичній стоматології. Диференційна діагностика, профілактика, клініка і лікування. Гальванізм, гальваноз.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Король Д., Кіндій Д., Тончева К., Ярковий В., Рамусь М., Кіндій В. Ортопедична стоматологія. Частина I. Обстеження. Постановка діагнозу – Полтава: Астроя, 2023. – 231 с.
2. Рожко М.М., Дмитришин Т.М., Палійчук І.В. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: [навчально-наочний посібник]. – «Медицина», 2024. – 222 с.

3. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.
4. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібік, С.Б. Костенко. – 2-е видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2025. – 352 (чорно-білі) + 20 кол.
5. Введення в сучасну клінічну гнатологію : навч. посіб. / О. Фастовець [та ін.]; Дніпров. держ. мед. ун-т, Запоріж. держ. медико-фармакол. ун-т. – Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. – 144 с.
6. Часткові знімні пластинкові протези : навч. посіб. / Є. Ю. Локота [та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т. – 2-е вид., випр., доп. – Ужгород : Говерла, 2024. – 170 с.
7. Дворник В, Перепелова Т., Петренко Р., Шеметов О., Коваль Ю. «Клініка, діагностика та ортопедичне лікування переломів щелеп». – Полтава: 2024. – 198 с.

Допоміжна:

1. Курс лекцій: «Матеріалознавство в ортопедичній стоматології»: навч. посіб. на електр. носії під заг. ред. проф. О.Б. Белікова / О.Б. Беліков, О.І. Рошук, В.П. Гавалешко, Н.І. Белікова, М.М. Сорохан. – Чернівці, 2023. – 326 с., з іл.
2. Дмитренко М. І. Сучасні підходи до діагностики та лікування зубощелепних аномалій, ускладнених скупченістю зубів: монографія / М. І. Дмитренко ; Полт. держ. мед. ун-т МОЗ України. – Полтава, 2024. – 157 с.
3. Збірник тестових завдань зі стоматології : навч. посіб. для студентів стоматол. Ф-ту при підготовці до практ. занять та для самост. роботи з навч. дисципліни «Ортопедична стоматологія». – Ужгород : Говерла, 2025. – 214 с.
4. Тончева К., Король Д., Козак Р., Калашніков Д. Невідкладні стани у практиці лікаря-стоматолога-ортопеда. – Полтава: Астрая, 2024. – 154 с.
5. Часткові знімні пластинкові протези : навч. посіб. – 3-є вид., доп. – Ужгород : Говерла, 2025. – 211 с.
6. Фліс П.С., Банних Т.М..Техніка виготовлення знімних протезів: підручник /. — 3-є видання. – Медицина 2024. – 296 с.
7. Беляєв Е. В., Король Д. М., Гасюк П. А., Коробейніков Л. С., Коробейнікова Ю. Л., Воробець А. Б., Орловський В. О. Основні технології виготовлення зубних протезів. – Вінниця, ТОВ «ТВОРИ». 2019. – 104 с.
8. Фліс П.С., Банних Т.М., Бібік А.М., Костенко С.Б. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник. – Медицина 2025. – 372 с.
9. Профілактика стоматологічних захворювань : навч. посіб. для студентів стоматол. Ф-тів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації та лікарів інтернів. – Львів : Магнолія-2006, 2024. – 364 с.

10. Біда О. В. Лікувально-протетичні заходи при захворюваннях пародонта, ускладнених частковою втратою зубів : [монографія] / О. Біда, О. Біда. – 2025.
11. Шутурмінський В. Г. Довідник з ортопедичної стоматології : навч. посіб. для підготовки до тестового іспиту / В. Г. Шутурмінський, І. А. Серединко ; Міжнар. гуманітар. ун-т. – Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. – 116 с.
12. Prosthetic Dentistry (Ортопедична стоматологія) Підручник для студ. мед. ЗВО, лікарів-інтернів, магістрів. Рекомендовано вченою радою ІФНМУ. Rozhko M.M. Nespriadko V.P. (Рожко М.М., Неспрядько В.П.), 2022. - 696 р.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології>.
2. Сайт бібліотеки <http://www.library.vsmu.edu.ua/>

СТОМАТОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ

ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.

Герметизація фісур як метод профілактики карієсу зубів, показання, методики. Герметики: класифікація, склад, властивості.

Імпрегнаційний метод лікування карієсу тимчасових зубів. Показання, методика виконання. Лікування карієсу тимчасових зубів шляхом препарування та пломбування. Сучасні техніки препарування тимчасових зубів (ART–методика, методика хіміко-механічного видалення каріозного дентину).

Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.

Диференційна діагностика початкових форм карієсу, гіпоплазії та флюорозу постійних зубів у дітей.

Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: недосконалий амелогенез, недосконалий дентиногенез, синдром Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, тактика лікування.

Тактика лікування травми зубів на рівні емалі та дентину. Прогноз.

Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту тимчасових та постійних зубів у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативний, вітальні та девітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.

Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей.

Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем.

Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіт, пародонтит, пародонтальний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.

Дистрофічно-запальні зміни пародонту у дітей при Х-гістіоцитозах (еозинофільна гранулема, хвороби Хенда-Крісчена-Шіллера, Гоше, Німанна-Піка, Леттерера-Зіве). Клініка, діагностика, лікувальна тактика.

Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей (вірусної, бактеріальної, грибкової, алергійної природи та при соматичних захворюваннях).

Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування.

Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей (вірусної, бактеріальної, грибкової, алергійної природи та при соматичних захворюваннях).

ДИТЯЧА ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Особливості техніки інфільтраційного та провідникового знеболювання у дітей різного віку на верхній та нижній щелепі. Ускладнення, їх попередження та лікування.

Особливості видалення тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку на верхній та нижній щелепі. Загальні та місцеві ускладнення під час та після видалення зубів у дітей, методи їх лікування та профілактика.

Запальні одонтогенні кісти щелеп від тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування, профілактики.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика та лікування гострого епідемічного паротиту.

Клінічні ознаки та закономірності перебігу гострих одонтогенних і неодонтогенних лімфаденітів.

Специфічні запальні процеси (туберкульоз, актиномікоз, сифіліс). Прояви в порожнині рота.

Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон, розташованих навколо верхньої щелепи. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика та лікування флегмон, розташованих біля нижньої щелепи. Клінічні прояви, діагностика та лікування фурункула, карбункула щелепно-лицевої ділянки.

Особливості клінічних проявів гострого одонтогенного остеомієліту, медикаментозне та хірургічне лікування, профілактика захворювання. Особливості гістологічної будови, клініко-рентгенологічні форми одонтоми.

Травматичні пошкодження м'яких тканин: забій, гематома, рани. Діагностика, клініка, лікування. Клініко-рентгенологічні форми хронічного одонтогенного остеомієліту. Причини розвитку, клініка, діагностика та лікування гострих гематогенних остеомієлітів щелеп.

Гострі артрити скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС). Клініка, діагностика, диференційна діагностика методи лікування. Хронічні артрити СНЩС. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Комплексне лікування хронічних артритів СНЩС. Ускладнення, наслідки хронічних артритів СНЩС. Клініко-рентгенологічна картина одонтогенних запальних кіст щелеп. Діагностика та диференційна діагностика одонтогенних запальних кіст щелеп.

Етіологія, патогенез, клініка, диференційна діагностика, лікування гострого неепідемічного паротиту. Комплексне лікування гострих паротитів. Гострі та хронічні калькульозні субмаксиліти. Клініка, діагностика, диференційна діагностика та їх лікування. Хронічний паренхіматозний

сіалоденіт. Клініко-рентгенологічна характеристика та лікування. Комплексне лікування хронічних сіалоденітів.

Класифікація травматичних пошкоджень м'яких тканин ЩЛД та клінічна картина ран м'яких тканин ЩЛД у дітей. Особливості клінічного перебігу та принципи лікування ран, що проникають у порожнину рота. Клінічна картина та лікування ран з дефектами м'яких тканин ЩЛД. Протиправцева вакцинація.

Анестетики та їх застосування у дітей при знеболенні м'яких тканин у дітей. Особливості ПХО та лікування укушених ран. Антирабічна вакцинація. Показання до її проведення. Класифікація та клініка коротких вуздечок губи. Принципи та методи лікування коротких вуздечок язика.

Причини розвитку, особливості діагностики, клініки та лікування гострого одонтогенного періоститу щелеп. Диференційна діагностика гострого одонтогенного періоститу та остеомієліту щелеп. Причини розвитку, диференційна діагностика та особливості клінічного перебігу, лікування хронічних періоститів щелеп. Незрощення губи. Класифікація. Клініка. Лікування.

ОРТОДОНТІЯ

Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота новонародженого. Вплив штучного вигодовування на формування патологічних видів прикусу.

Поняття про норму в ортодонтії. Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е. Енглема та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому Цилінського у процесі формування постійного прикусу.

Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями. Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих.

Біомеханіка переміщення зубів при ортодонтичному лікуванні. Класифікація сил, що використовуються при ортодонтичному лікуванні. Сили по А.М. Шварцу. Теорії перебудови тканин пародонту (Флюренса, Кінгслея-Валькгофа та Опенгейма). Сучасні теорії перебудови тканин пародонту під впливом ортодонтичної апаратури.

Класифікації ортодонтичної апаратури. Методи лікування ортодонтичних пацієнтів. Апаратурне лікування. Функціонально-діюча апаратура. Механічно-діюча апаратура. Аномалії окремих зубів. Діастема. Аномалії кількості зубів. Аномалії прорізування зубів. Аномалії положення зубів.

Дистальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Клініка та

діагностика дистального прикусу. Комплексне лікування дистального прикусу. Мезіальний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика. Глибокий прикус. Етіологія, патогенез, профілактика.

Відкритий прикус. Етіологія, патогенез профілактика. Перехресний прикус. Етіологія, патогенез, профілактика, клініка та діагностика. Класифікації зубо-щелепно-лицевих деформацій і аномалій за Енглем та А.Я. Катцем. Особливості росту і формування щелепних кісток людини у віковому аспекті. Основні біологічні фактори, які забезпечують ріст і формування зубо-щелепного апарату. Морфологічна і функціональна характеристика тимчасового прикусу.

Симптом “сходинок” (Цилінського) і його діагностичне значення. Особливості жувальних і мімичних м'язів у дітей. Анатомо-фізіологічні особливості ортогнатичного прикусу в тимчасовому і постійному його періодах. Вплив ортодонтичної апаратури на тканини і органи жувального апарату. Роль патології верхніх дихальних шляхів і рахіту в розвитку деформацій прикусу, методи їх профілактики.

Анатомічна й функціональна характеристика фізіологічних прикусів. Морфо-функціональна характеристика молочного прикусу.

Шкідливі звички у дітей, їх роль в патогенезі зубо-щелепних деформацій. Гімнастика мімичних і жувальних м'язів, як метод профілактики та лікування зубо-щелепних аномалій і деформацій. Морфологічні і функціональні порушення в жувальному апараті при зубо-щелепних аномаліях та деформаціях. Особливості ортодонтичного лікування дистального прикусу в постійному періоді у дітей і дорослих. Можливі ускладнення. Показання до видалення зубів і інших хірургічних втручань.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика і лікування мезіального прикусу в тимчасовому періоді. Роль спадковості у виникненні даної аномалії.

Етіологія, патогенез, клініка, профілактика, діагностика і лікування відкритого прикусу у тимчасовому періоді. Роль нормалізації носового дихання у прогнозі ортодонтичного лікування. Особливості лікування перехресного прикусу в постійному періоді. Клінічно-діагностичні проби Ешлера-Бітнера. Їх значення.

Хірургічні втручання в комплексному лікуванні ортодонтичних хворих. Методи стимуляції ортодонтичного лікування (хірургічні, фізіотерапевтичні, біологічні), їх суть, вікові показання.

Фізіотерапевтичні методи стимуляції ортодонтичного лікування: (електрофульгурація, механізм дії, показання, протипоказання до застосування). Показання до апаратного, хірургічного та комбінованого

методів лікування зубо-щелепних аномалій та деформацій у дітей різного віку.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Терапевтична стоматологія дитячого віку: Підручник для студентів стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.2 (видання друге, стереотипне) / Хоменко Л.О., Майданник В.Г., Голубєва І.М., Остапко О.І., Біденко Н.В., Кривонос Ю.М. / За ред. проф. Л.О. Хоменко. - К.: Книга-плюс, 2020. - 328 с.

2. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення: Підручник для студентів ВМНЗ III - IV рівнів акредитації стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.1 (видання друге, стереотипне) / Хоменко Л.О., Чайковський Ю.Б., Смоляр Н.І., Савичук О.В., Остапко О.І., Біденко Н.В., Голубєва І.М., Москаленко А.М., Шматко В.І., Любарєц С.Ф., Кононович О.Ф. та ін. / За ред. проф. Хоменко Л.О. - К.: Книга-плюс, 2019. - 432 с.

3. Профілактика стоматологічних захворювань: підручник для підготовки студентів стом. факул. закл. вищої мед. освіти / Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та ін.; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. - Львів: «Магнолія 2006», 2022. - 404 с.

4. Гуменюк О. М., Смоляр Н. М. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. - Львів: «Магнолія 2006», 2026. - 368 с.

5. Заяць Т. І., Жуковська Л. О. Профілактика стоматологічних захворювань: Навч. посіб. - Львів: «Новий Світ-2000», 2020. - 322 с.

6. Біденко Н. В., Борисенко А. В., Васильчук О. В., Волинець В. М., Воловар О. С., Голубєва І. М. та інші. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». Київ, «Книга плюс», 2019. - 401 с.

7. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник, 2-е перероблене і доповнене видання / Л.М. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова. - ВСБ «Медицина», 2022. - 496 с.

Допоміжна:

8. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібик, С.Б. Костенко. - 2-е видання. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2025. - 352 с.

9. Феськов В.В. Основи менеджменту і маркетингу в стоматології: підручник (ВНЗ I-II р.а.). «Медицина», 2020 р., 192 с.

10. Evidence-Based Clinical Pediatric and Adolescent Dentistry. Mejare I., Lingström P., Twetman S. - Wiley-Blackwell, 2021. - 384 p.

11. Contemporary Pediatric Dentistry. Dean J.A. - Mosby, 2021. - 720 p.

12. Paediatric Dentistry at a Glance, 2nd Edition. Welbury R., Duggal M.S., Hosey M.T. - Wiley-Blackwell, 2022. - 136 p.

13. Clinical Outline of Oral Pathology: Diagnosis and Treatment, 5th Edition. Bouquot J.E., Wriedt S., Consulting S.M. - Wiley-Blackwell, 2021. - 688 p.

14. Pediatric Endodontics: Current Concepts in Pulp Therapy for Primary and

- Young Permanent Teeth. Fuks A.B., Peretz B. – Springer, 2022. – 420 p.
15. Handbook of Pediatric Dentistry, 5th Edition. Cameron A.C., Widmer R.P. – Elsevier, 2023. – 512 p.
16. McDonald and Avery's Dentistry for the Child and Adolescent, 11th Edition. Dean J.A., Jones J.E. – Elsevier, 2022. – 688 p.
17. Stomatology in 2 books. Rozhko M.M. – 2020. – 792 p.

Інформаційні ресурси

1. www.meduniver.com
2. <http://www.innerbody.com/>
3. www.ncbi.nih.gov/pubmed
4. http://www.dec.gov.ua/mtd/dodatki/2014_826Gepatyty/2014_826_nakaz_Gepatyty.doc
5. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100402_297.htm
6. http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20100630_647

**Голова предметної експертної комісії, д.мед.н., професор,
завідувач кафедри терапевтичної стоматології**

Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК
ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
ОСІБ, ЯКІ СКЛАДАЮТЬ ВСТУПНИЙ ІСПИТ ДО АСПІРАНТУРИ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. М. І. ПИРОГОВА МОЗ УКРАЇНИ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ІІ «СТОМАТОЛОГІЯ»**

Тестові завдання для вступників третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії складено на основі програми вступних випробувань у формі вступного іспиту для осіб, які вступають на навчання в аспірантуру (третій освітньо-науковий рівень вищої освіти) на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю **ІІ Стоматологія** галузі знань **І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення** в обсязі програми рівня вищої освіти магістра (спеціаліста) у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова.

Екзаменаційний білет складається з 50 тестових завдань. Завдання має п'ять варіантів відповідей, з яких лише одна правильна. На проходження тестування відведено 90 хвилин. Оцінювання знань вступників здійснюється за 200-бальною шкалою.

Критерії оцінювання тестових завдань 1–50

4 бали – відповідь правильна

0 балів – відповідь неправильна, або відсутня

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання – 200 балів. Мінімальна кількість балів, яка є умовою складання іспиту зі спеціальності є не менше ніж 100 балів (виконання 50% і більше тестових завдань): 0-96 балів – іспит не складено; 100 балів і вище – іспит складено.

Кількість тестових балів за вступне випробовування розраховується як сума тестових балів за виключенням тестових балів, знятих за виправлення в аркуші відповідей.

Політика щодо виправлень є наступною: за кожні 5 виправлень знімається 1 тестовий бал від загальної кількості тестових балів, яку вступник може отримати на вступному випробовуванні.

Таблиця переведення тестових балів, отриманих вступником на тестуванні у рейтингову оцінку

Кількість правильних відповідей	Сума балів, отриманих на тестуванні (рейтингова оцінка)	Іспит	Кількість правильних відповідей	Сума балів, отриманих на тестуванні (рейтингова оцінка)	Іспит
0	0	<i>не складено</i>	25	100	<i>складено</i>
1	4	<i>не складено</i>	26	104	<i>складено</i>
2	8	<i>не складено</i>	27	108	<i>складено</i>
3	12	<i>не складено</i>	28	112	<i>складено</i>
4	16	<i>не складено</i>	29	116	<i>складено</i>
5	20	<i>не складено</i>	30	120	<i>складено</i>
6	24	<i>не складено</i>	31	124	<i>складено</i>
7	28	<i>не складено</i>	32	128	<i>складено</i>
8	32	<i>не складено</i>	33	132	<i>складено</i>
9	36	<i>не складено</i>	34	136	<i>складено</i>
10	40	<i>не складено</i>	35	140	<i>складено</i>
11	44	<i>не складено</i>	36	144	<i>складено</i>
12	48	<i>не складено</i>	37	148	<i>складено</i>
13	52	<i>не складено</i>	38	152	<i>складено</i>
14	56	<i>не складено</i>	39	156	<i>складено</i>
15	60	<i>не складено</i>	40	160	<i>складено</i>
16	64	<i>не складено</i>	41	164	<i>складено</i>
17	68	<i>не складено</i>	42	168	<i>складено</i>
18	72	<i>не складено</i>	43	172	<i>складено</i>
19	76	<i>не складено</i>	44	176	<i>складено</i>
20	80	<i>не складено</i>	45	180	<i>складено</i>
21	84	<i>не складено</i>	46	184	<i>складено</i>
22	88	<i>не складено</i>	47	188	<i>складено</i>
23	92	<i>не складено</i>	48	192	<i>складено</i>
24	96	<i>не складено</i>	49	196	<i>складено</i>
			50	200	<i>складено</i>